Súd:	Okresný súd Humenné
Spisová značka:	6C/108/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8322202398
Dátum vydania rozhodnutia:	05. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Kurucová
ECLI:	ECLI:SK:OSHE:2023:8322202398.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobcu Q.. Q. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XX, Q., zastúpeného JUDr. Martinou Řeřichovou PhD. advokátka s. r. o., so sídlom Námestie slobody 13/25, Humenné, IČO: 53 065 042 proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava - Staré Mesto o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je povinná uhradiť žalobcovi z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5.000,-- eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanej právo na náhradu trov konania z prisúdenej sumy v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal dňa 25.07.2022 na tunajšom súde žalobu, ktorou žiadal, aby žalovaná bola zaviazaná uhradiť mu sumu 25 000,00 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 22.07.2022 do zaplatenia a na náhradu trov konania. Uviedol, že predmetný nárok je nárokom na náhradu škody spôsobenej orgánom štátu vydaním nezákonného rozhodnutia.

2. Podanú žalobu odôvodnil tým, že vyšetrovateľ R. V. Z. na základe pokynu prokurátora R. V. Z. vydaného pod sp. zn. XPvXXX/XX/XXXX-XX z XX.XX.XXXX, ktorým bolo nariadené začať trestné stíhanie a vzniesť obvinenie Q.. Q. O. pre trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., vydal uznesenie Č.:R.-XXX/X-B.-Z.-XXXX z XX.XX.XXXX, ktorým podľa § 199 ods. 1 Tr. por. začal trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Tr. por. žalobcovi vzniesol obvinenie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák..

3. Proti uzneseniu vyšetrovateľa bola podaná sťažnosť, na základe ktorej prokurátor S. V. V. uznesením sp. zn. X/XKPtXXX/XX/XXXX-X z XX.XX.XXXX zrušil uznesenie vyšetrovateľa R. V. Z. z XX.XX.XXXX a zároveň žalobcovi vzniesol obvinenie pre zločin vydierania. Vzniesol proti žalobcovi obvinenie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1. Tr. zák..

4. Po záverečnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu zo strany vyšetrovateľa OY. V. Z. bol podaný návrh na zastavenie trestného stíhania dňa XX.XX.XXXX s odôvodnením, že k vzhľadom doposiaľ vykonanému vyšetrovaniu je možné konštatovať, že skutok, pre ktorý žalobcovi bolo vznesené obvinenie, nie je možné posudzovať ako zločin vydierania.

XX.XX.XXXX prokurátor R. V. Z. podal na R. W. Z. na žalobcu obžalobu pre zločin vydierania.

5. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. XT/XX/XXXX-XXX z XX.XX.XXXX bol žalobca uznaný vinným zo zločinu vydierania a bol mu uložený trest odňatia slobody na 2 roky s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 1 rok.

Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. XTO/XX/XXXX z XX.XX.XXXX zrušil rozsudok Okresného súdu Humenné a vec mu vrátil na nové rozhodnutie.

6. Rozsudkom Okresného súdu Humenné č. kon. XT/XX/XXXX-XXX z XX.XX.XXXX bol žalobca znova uznaný vinným zo zločinu vydierania a bol mu uložený rovnaký trest.

Krajský súd v Prešove rozsudok č. kon. XTO/XX/XXXX-XXX z XX.XX.XXXX zrušil rozsudok Okresného súdu Humenné a oslobodil žalobcu spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin vydierania.

7. Trestné stíhanie voči žalobcovi sa začalo a viedlo na základe oznámenia Z. Q. z XX.XX.XXXX, ktoré bolo odmietnuté. Oznamovateľka proti uzneseniu podala sťažnosť, ktorá bola R. V.Y. Z. zamietnutá ako nedôvodná. Na základe pokynu prokuratúra S. V. B. V. bola vec vrátená do vyšetrovania so záväzným pokynom na začatie trestného stíhania. Na základe toho bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a vedené trestné konanie pre trestný čin vydierania.

8. Z vyššie uvedených rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní je zrejmé, že vyšetrovateľom R. V. Z. a následne prokurátorom S. V. V. bolo voči žalobcovi nezákonne vznesené obvinenie. Samotný vyšetrovateľ po oboznámení sa so spisom podal návrh na zastavenie trestného stíhania, ale dozorujúci prokurátor podal obžalobu pre zločin vydierania.

Pretože trestné stíhanie žalobcu skončilo právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom, možno nepochybne konštatovať, že všetky rozhodnutia a úkony orgánov činných v trestnom konaní boli vykonané nezákonne. Po predložení vyšetrovacieho spisu vyšetrovateľom PZ bolo zákonnou povinnosťou prokurátora trestné stíhanie vzhľadom na dôkaznú situáciu zastaviť a nie podať obžalobu.

9. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti je potrebné vychádzať z toho, že žalobca žiaden trestný čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. V spoločnosti utrpel ujmu, ktorú by ako poškodený mal mať nahradenú. V súlade s ustálenou súdnou praxou štát zodpovedá za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom súdu. Oslobodzujúci rozsudok má rovnaké právne účinky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, resp. zastavenie trestného stíhania. Žalobca bol právoplatne oslobodený spod obžaloby a to oslobodzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XTO/XX/XXXX.

10. Žalobca pred podaním žaloby prerokoval predbežne nárok na náhradu škody a to s F. V. W., ktorá koná v mene štátu. Žalovaná žiadosti žalobcu nevyhovela a považovala za dostatočné zadosťučinenie konštatovanie porušenia práva a ospravedlnenie sa žalobcovi. Vo svojej výpovedi sa výslovne ospravedlnila za nezákonné rozhodnutia, ktorými sú uznesenie vyšetrovateľa R. V. Z. z XX.XX.XXXX a uznesenie S. V. V. z XX.XX.XXXX.

11. Žalobca má za to, že preukázateľne došlo k vzniku nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená orgánom verejnej moci, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím. Žalobca si uplatňuje nemajetkovú ujmu vo výške 25 000,00 eur, ktorá je vypočítaná v súlade s ustanovením § 17 ods. 3, 4 zákona 514/2003 Z.z. v spojení s § 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi.

12. Trestné konanie vedené proti žalobcovi značne ovplyvnilo jeho súkromný a profesionálny život, došlo k rozpadu jeho rodinného života v dôsledku úmrtia manželky, ktorá nesmierne ťažko znášala stíhanie svojho manžela. Zásah do súkromného života žalobcu vyvolalo vznik nemajetkovej ujmy vo sfére jeho osobnostných práv. Po začatí trestného stíhania žalobca pocítil, že sa od neho odvrátili nielen priatelia a kolegovia z práce, ale aj blízki príbuzní, lebo oznamovateľkou a následne poškodenou v trestnom konaní bola jeho teta Z. Q.. Po začatí trestného konania došlo k prerušenie priateľských i rodinných kontaktov.

Počas celej doby trestného konania trvajúceho takmer 6 rokov bol žalobca povinný zúčastňovať sa na úkonoch prípravného konania, po podaní obžaloby na hlavných pojednávaniach a verejných zasadnutiach odvolacieho súdu. Hrozba trestu zanechala na psychike žalobcu trvalé následky a bola mu spôsobená neopísateľná psychická trauma, ktorá pretrváva dodnes. U žalobcu došlo k výraznému zhoršeniu jeho zdravotného stavu a následky pretrvávajú doposiaľ.

Dôsledkom začatého trestného stíhania bolo aj prerušenie konania vo veci žalobcom podanej žiadosti o vydanie zbrojného preukazu na poľovné účely. Bolo mu teda zabránené vlastniť zbrojný preukaz a bolo mu bránené vo výkone jeho práva poľovníctva. Poľovnícke združenie J. neschválilo členstvo žalobcu v tomto združení z dôvodu obmedzeného počtu členov, avšak to bol iba zastierací dôvod a skutočným dôvodom neschválenia členstva bolo to, že žalobca je trestne stíhanou osobou.

Keďže všetky predpoklady pre vznik nemajetkovej ujmy boli naplnené, žalobca žiada, aby mu táto bola vyplatená vo výške 25 000,00 eur.

13. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila tak, že v trestnej veci vedenej na Okresnom súde v Humennom pod sp. zn. XT/XX/XXXX boli zabezpečené dôkazy svedčiace v neprospech obžalovaného Q.. Q. O., a preto bolo zákonnou povinnosťou dozorujúceho prokurátora vo veci podať na súd obžalobu. O vine, či nevine po vyhodnotení dokazovania bol príslušný rozhodnúť len súd. Nemožno teda konštatovať, že žalobcovi vedome bola spôsobená škoda prokurátorom. Žalovaná preto žiadala podanú žalobu ako nedôvodnú zamietnuť s tým, že nárok neuznáva. Poukázala na obsah písomností z XX.XX.XXXX, ktorou žalovaná reagovala na predbežné prerokovanie nároku.

14. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, oboznámil sa s predloženými listinnými dôkazmi, vypočul svedkov B. O. a Q. P. a zistil nasledovný skutkový stav.

15. Uznesením R. V. Z. Č.B.:R.-XXX/X-B.-Z.-XXXX z XX.XX.XXXX bolo začaté trestné stíhanie voči Q.. Q. O. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., lebo bol odôvodnený záver, že prostredníctvom listu z 27.05.2014, ktorý zaslal Z. Q., nar. XX.XX.XXXX nútil Z. Q.Á. k udeleniu súhlasu s vydržaním novoobjavených pozemkov po Q. O. a to pod hrozbou podania trestného oznámenia proti jej osobe a podaním žaloby na súde o určenie vlastníckeho práva k uvedeným nehnuteľnostiam a prostredníctvom listu z 10.06.2014, ktorý zaslal Z. Q. túto nútil k udeleniu úradne overeného súhlasu s vydržaním novoobjavených pozemkov po Q. O. s tým, že ak mu vydá súhlas, tak nepodá návrh na obnovu dedičského konania, nebude si robiť finančné nároky z pozemkov, ktoré predala V. V., vezme späť podané trestné oznámenie a bude súhlasiť aj s rozumnou finančnou náhradou, čím ju takto pod hrozbou inej ťažkej ujmy nútil k udeleniu súhlasu s vydržaním novoobjavených pozemkov po Q. O. a taký čin spáchal na chránenej osobe.

16. S. V. V. uznesením S.-X z XX.XX.XXXX zrušila uznesenie vyšetrovateľa R. V. Z. z XX.XX.XXXX v časti vznesenia obvinenia a podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. s použitím § 190 ods. 2 písm. a) Tr. por. a podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vzniesla obvinenie Q.. Q. O. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák.

17. R. V. Z. pod Č.:R.-XXX/X-B.-Z.-XXXX podalo návrh na zastavenie trestného stíhania dňa XX.XX.XXXX na obvineného Q.. Q. O. pre zločin vydierania, pretože trestné stíhanie je neprípustné, lebo skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, nie je trestným činom.

R. V. Z. podala dňa XX.XX.XXXX na R. W. Z. obžalobu na obvineného Q.. Q. O. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., lebo iného násilím, hrozbou násilia, alebo hrozbou inej ťažkej ujmy nútil, aby niečo konal, niečo trpel. Dôvodom podania obžaloby bol skutok, že obvinený Q.. Q. O. po predchádzajúcich nezhodách s Z. Q., týkajúcich sa vysporiadania nehnuteľností vyhotovil XX.XX.XXXX na T.. P. č. XXX B. Q. list, ktorý vlastnoručne podpísal, a ktorý jej bol doručený XX.XX.XXXX, obsahom ktorého ju nútil, aby mu udelila súhlas s vydržaním pozemkov po nebohom Q. O., inak na ňu podá trestné oznámenie za neoprávnené obohatenie sa o pozemky, čo aj urobil a súčasne jej uložil, aby mu v lehote 3 dní od doručenia tohto listu doručila písomný súhlas, ktorú predtlač k listu pripojil s úradne overeným podpisom.

18. Okresný súd Humenné rozsudkom č. kon. XT/XX/XXXX-XXX z XX.XX.XXXX

uznal obžalovaného Q.. Q. O. za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 od. 1 Tr. zák. a uložil mu trest odňatia slobody na 2 roky s tým, že tento trest podmienečne odkladá a určuje skúšobnú dobu 1 rok.

19. V dôsledku odvolania podaného obžalovaným S. W. B. V. uznesením č. kon. XTO/XX/XXXX-XXX G. XX.XX.XXXX zrušil rozsudok Okresného súdu Humenné XT/XX/XXXX z XX.XX.XXXX a vec vrátil súdu 1. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

20. Okresný súd Humenné znova rozhodol rozsudkom č. kon. XT/XX/XXXX-XXX z XX.XX.XXXX a uznal obžalovaného Q.. Q. O. za vinného zo zločinu vydierania a uložil mu rovnaký trest ako v predchádzajúcom rozsudku.

21. V dôsledku odvolania obžalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom č. kon. XTO/XX/XXXX-XXX G. XX.XX.XXXX zrušil rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. XT/XX/XXXX z XX.XX.XXXX a obžalovaného Q.. Q. O. oslobodil spod obžaloby okresného prokurátora pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák.. Rozsudok Krajského súdu nadobudol právoplatnosť dňa XX.XX.XXXX.

22. Podaním z XX.XX.XXXX žalobca požiada F.J. V. W. o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

F. V. W. odpovedala listom z XX.XX.XXXX tak, že sa ospravedlnila za nezákonné rozhodnutia, ktorými sú uznesenie vyšetrovateľa V. R. Y. Z. z XX.XX.XXXX Č.:R.-XXX/X-B.-Z.-XXXX a uznesenie S. V. V. z XX.XX.XXXX č. X/XKPtXXX/XX/XXXX-X v časti vznesenia obvinenia. Tým považovala predbežné prerokovanie nároku za skončené.

23. Žalobca vo svojej výpovedi pred súdom uviedol, že trestné konanie, ktoré sa voči nemu viedlo zničilo v podstate dve rodiny a to jeho rodinu, ako aj rodinu jeho tety, ktorá bola oznamovateľkou trestného činu. Trvalo 6 rokov a pôsobilo neskutočne stresujúco nielen na žalobcu, ale aj na členov jeho rodiny a členov rodiny jeho tety. V priebehu trestného konania zomrela jeho manželka a syn odišiel študovať do zahraničia, čiže rodina sa rozpadla. Došlo k absolútnemu prerušeniu rodinných väzieb s rodinou tety, ktoré sú nadobro zničené. V priebehu trestného konania teta zomrela, avšak žalobca sa to dozvedel len od cudzích ľudí, lebo nikto z jej najbližších príbuzných sa mu neozval.

24. Žalobca vo svojej výpovedi popisoval ako stresujúco prežíval celé trestné konanie najmä z dôvodu, že mu hrozil vysoký trest odňatia slobody a trestné konanie trvalo 6 rokov. Zvlášť zle prežíval predvolania na výsluchy a doručovanie rôznych písomností. Uviedol, že prežíval stres aký sa nedá ani opísať.
Uviedol, že sa mu mimoriadne zhoršil zdravotný stav, lebo pred začiatkom trestného stíhania nemal žiadne vážnejšie zdravotné problémy, ale teraz má diagnostikovaný diabetes a zhrubnutú ľavú stenu srdca. Každý lekár mu povedal, že je to následok stresu a je odkázaný na užívanie trojkombinácie liekov na liečenie zdravotných problémov. Uviedol, že teraz, aj v čase začatia trestného stíhania, bol zamestnaný na Q. Ú. B. Q. ako terénny sociálny pracovník. Po vznesení obvinenia vyšetrovateľ požiadal zamestnávateľa o vypracovanie správy o povesti a keď také dožiadanie prišlo, tak sa o tom dozvedela polovica mestského úradu. Samotná žiadosť bola posúvaná od podateľne po primátora a na ďalšie oddelenia. Od tohto momentu sa správanie spolupracovníkov voči nemu zmenilo, aj keď mu otvorene nikto nič nepovedal. Predtým ho primátor mesta bežne žiadal o pomoc alebo radu pri riešení problém, ale po vznesení obvinenia ho už nekontaktoval. Pani, ktorá vypracovala písomnú správu o povesti sa neskôr stala jeho priamou nadriadenou. Pociťoval zo strany kolegov zmenu ich správania v tom, že ho začali ignorovať a nemali už také družné vzťahy ako predtým. Nebol v štátnozamestnaneckom pomere a teda prípadným odsúdením mu nehrozila priama strata zamestnania, ale je presvedčený o tom, že ďalej by na mestskom úrade ako odsúdený pracovať nemohol. V priebehu trestného konania došlo k zmene vyšetrovateľa a nový vyšetrovateľ znova požiadal o vypracovanie správy o povesti, ktorá bola vypracovaná členmi mestskej polície. Teda aj na Q. V. B. Q. sa dozvedeli, že je trestne stíhaný a tiež pre aký trestný čin. V práci pracuje s marginalizovanou skupinou ľudí a bežne sa stávalo, že zadával do systému termín trestného pojednávania u niektorých z týchto osôb. Bolo zvláštne, keď hneď za tým sa objavilo v tomto systéme aj jeho meno, to znamená, že ako pracovník mestského úradu mal nariadený termín pojednávania v trestnej veci.

25. Popisoval aj to, že došlo k zhoršeniu jeho postavenia v spoločenskom živote a rozpadli sa mu niektoré priateľstvá. Keď robil oslavu životného jubilea, viacerí kamaráti sa ospravedlnili a potom ani oni na rovnaké oslavy nepozvali jeho samotného. Vzťahy sú teraz viac-menej formálne a nie priateľské tak ako v minulosti. Časť jeho priateľov mu rôznymi narážkami dala na vedomie, že pozná situáciu ohľadne trestného konania a robili si z toho aj žarty. Hodnotí to tak, že jeho spoločenský život sa skončil, pretože už nebol volaný na žiadne plesy, oslavy, rodinné posedenia a pod..

26. Ujmu utrpel aj jeho rodinný život, lebo spolu s manželkou a synom žili na poschodí rodinného domu a na prízemí žila jeho matka s jeho bratom, ktorý teraz pracuje v Y.. Aj jeho matka veľmi negatívne prežívala všetky udalosti, ktoré na ňu pôsobili mimoriadne stresujúco. Oni s manželkou pracovali a syn študoval na strednej škole. K absolútnemu narušeniu všetkých rodinných vzťahov a väzieb došlo preto, že vznikla hystéria v rodine o tom, že on by chcel dávať nejaké rodinné majetky do poriadku a z toho vzniklo aj trestné stíhanie. Snažil sa uchrániť aspoň syna, aby do toho bol čo najmenej zainteresovaný, lebo študoval na internáte a domov chodil len na víkend. Napokon odišiel do zahraničia.

Vzťah s manželkou v tom čase popísal tak, že dochádzalo z jej strany k neustálym výčitkám voči jeho osobe, prečo chcel riešiť rodinné majetky a prečo to takto skončilo. V roku 2017 sa manželka pokúsila o samovraždu a napokon aj zomrela. Podľa jeho názoru jednou z tých príčin, prečo to urobila bola aj skutočnosť, že bol trestne stíhaní. Po vznesení obvinenia boli vzťahy s manželkou komplikované, lebo niekedy voči nemu smerovali výčitky a niekedy ho podporovala. Nechcel sa bližšie k tomu vracať.

27. Pokiaľ ide o širšiu rodinu, najmä zo strany jeho otca, tak sa s ňou naposledy stretol v roku XXXX. Jeho teta bola otcovou sestrou a dala podnet na začatie trestného stíhania. Vzťahy v rodine sa zhoršili natoľko, že jej manžel žalobcu fyzicky napadol a dokonca ho obvinil z toho, že zapríčinil jej smrť. Teta má dve dcéry, s ktorými žalobca predtým vychádzal dobre, mali štandardné rodinné vzťahy, ale v dôsledku trestného stíhania sa narušili do takej miery, že nie sú už v žiadnom kontakte. Celá rodina jeho tety ho odsúdila a stal sa vyvrheľom rodiny, ktorý všetko zlo zapríčinil. Teraz, keď vyšlo najavo, že nešlo o žiaden trestný čin, tak niektorí z tej rodiny to pochopili a niektorí to nepochopia nikdy. Manžel jeho tety napísal súdu list, kde ho označil za toho, kto spôsobil smrť jeho manželky. Širšia rodina v podstate neexistuje, pretože otec žalobcu už zomrel a mal len jednu sestru, tetu, ktorá tiež v priebehu trestného konania zomrela.

28. Oblasťou, v ktorej sa negatívne odrazilo začatie a vedenie trestného stíhania bola aj oblasť poľovníctva. Žalobca uviedol, že urobil poľovnícke skúšky a požiadal o vydanie zbrojného preukazu s tým, že rozhodnutie mal dostať do 30 dní. Napokon konanie bolo prerušené na obdobie 4 rokov na základe toho, že v tom čase nebol bezúhonnou osobou. Po skončení trestného stíhania mu bol vydaný zbrojný preukaz, ale už ho nikto nevolá na poľovačky. Nemohol ani žiadať o prijatie za člena poľovného revíru, lebo nemal zbrojný preukaz. Po skončení trestného stíhania to urobil, ale bolo mu oznámené, že nemajú voľné miesto.

29. Celý proces trestného stíhania hodnotil ako neštandardný a účelový, lebo obvinenie mu bolo vznesené uznesením druhostupňového orgánu (krajskej prokuratúry), voči ktorému nemohol podať ani sťažnosť. Aj keď vyšetrovateľ podal návrh na zastavenie trestného stíhania, prokurátor podal obžalobu a dokonca odvolanie, hoci súd uložil taký trest, aký prokurátor navrhol.

Aj keď mal zhoršený psychický stav, počas vedenia trestného konania nebral žiadne lieky na upokojenie, nenavštívil psychiatra, ani psychológia, ale v rámci výkonu svojej práce konzultoval situáciu s psychologičkou, ktorá mu pomohla.

O tom, že sa všeobecne vedelo o jeho trestnom stíhaní sa presvedčil aj tak, že sa ho ľudia v meste dotazovali, lebo žije v malom meste, kde sa všeobecne ľudia poznajú a vzájomne o sebe vedia. Žalobca predložil do konania lekárske správy o svojom zdravotnom stave, z ktorých vyplýva, že je dlhodobo v sledovaní neurológa a v roku 2009 mu bola zistená arteriálna hypertenzia. Od roku 2017 je v dispenzári internistu pre arteriálnu hypertenziu a od decembra 2020 je v dispenzári diabetológa.

Zo správy neurologickej ambulancie Q.. H. zo XX.XX.XXXX vyplýva, že žalobca má diagnostikovaný nezhubný nádor mozgovomiechových obalov a tiež inú, bližšie neurčenú poruchu chôdze a pohyblivosti.

30. Žalobca tiež predložil rozhodnutie R. V. Z. č. R.-Z.-R.-XXX-XXX/XXXX z XX.XX.XXXX, ktorým bolo prerušené správne konanie o vydanie zbrojného preukazu do právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu.

Bol tiež predložený výpis z uznesenia výboru V. G. J. G. XX.XX.XXXX, ktorým nebol udelený súhlas k tomu, aby žalobca bol prijatý za člena tohto združenia z dôvodu obmedzenia počtu členov.

31. Svedok B. O. uviedol, že žalobcu pozná asi 8 alebo 9 rokov, lebo sú kolegovia v práci. Po vznesení obvinenia voči žalobcovi sa o tom začalo v práci rozprávať, lebo Q. Ú. Q. bol požiadaný o vypracovanie správy o povesti a tam bolo uvedené, že žalobca je obvinený z trestného činu vydierania. Svedok uviedol, že spočiatku k tomu neprikladal až taký význam, lebo žalobcu dobre poznal a neveril tomu, čo bolo v obvinení napísané. Táto správa sa rozšírila medzi všetkými pracovníkmi úradu, ktorí o tom rozprávali, lebo išlo o trestný čin vydierania, za ktorý žalobcovi reálne hrozilo vezenie. Vtedy si povedali, že ide o vážnu vec a svedok sa žalobcu aj pýtal na okolnosti prípadu. Spolupracovníci si u žalobcu všimli zmenu správania, lebo niekedy bol apatický a zdalo sa, že prestával veriť v právny systém Slovenskej republiky. Išlo o obdobie niekoľkých rokov, kedy na ňom badali zmeny správania, lebo sa musel pripravovať na jednotlivé pojednávania, čo naňho zle pôsobilo. Mal obavu z toho, že či reálne dôjde k jeho oslobodeniu, keďže si bol vedomý toho, že nespáchal žiadane trestný čin. Svedok vie o tom, že žalobcovi sa zhoršil zdravotný stav, lebo predtým nemal žiadne zdravotné problémy. Potom začal chodiť po lekároch a zhoršenie zdravotného stavu si spojil so situáciou ohľadne vznesenia obvinenia a prebiehajúceho trestného konania.

Kolegovia sa síce voči žalobcovi otvorene nevyhranili, ale po chodbách sa o ňom šuškalo a dostal sa do nepríjemnej situácie. Najmä po prvom odsudzujúcom rozsudku boli pochybnosti o tom, že či žalobca je skutočne nevinný a aj sám svedok sa nad tým začal zamýšľať. Ak boli nejaké mimopracovné aktivity, tak žalobca sa ich zúčastňoval skôr povinne, nezabával sa ako ostatní a nevedel ani relaxovať. Nedokázal sa uvoľniť a vypustiť problémy z hlavy. Niektoré jeho pracovné povinnosti boli zadávané iným pracovníkom, lebo aj pracovný výkon žalobcu sa zmenil.

32. Svedok Q. P. uviedol, že je švagrom žalobcu, lebo bol manželom jeho sestry. Ako rodina sa často stretávali a mali vzájomne veľmi dobré vzťahy. O tom, že žalobca bol obvinený zo spáchania trestného činu sa dozvedel od svojej manželky. Vedel o tom, že trestný čin sa týka pozemkov a nátlaku na tetu žalobcu. Najbližšia rodina žalobcovi dôverovala a išlo skôr o tom, ako sa na neho pozerali cudzí ľudia. Samotný svedok si začal všímať zmenu správania žalobcu v tom, že s ním prestal chodiť do lesa, lebo kamaráti rozprávali, že je trestne stíhaný. Na niektorých spoločenských udalostiach a akciách sa nezúčastňoval vôbec. Začal navštevovať rôznych lekárov, lebo mal zdravotné problémy. Celá situácia ho veľmi trápila, bol z toho nervózny, najmä v čase, keď očakával zásielku zo súdu alebo od polície, alebo mal ísť na pojednávanie. Svedok potvrdil, že žalobca mal byť v ich poľovníckom združení prijatý za člena, ale keďže si nemohol vybaviť zbrojný pas, nebol prijatý. Svedok tiež uviedol, že má poznatok o tom, že došlo aj k narušeniu rodinných vzťahov žalobcu, lebo sa hádal s manželkou a ako rodiny sa napokon prestali navštevovať. Ľudia sa ho začali strániť, nevolali ho na spoločenské udalosti, posedenia a oslavy z dôvodu, že sa voči nemu viedlo trestné stíhanie.

Svedok sa nepriamo dozvedel, že rodina Q. rozpráva o žalobcovi a popisu, čo im mal urobiť.

33. Na pojednávaní dňa 05.06.2023 bol vykonaný dôkaz prečítaním listín a to záverečná reč prokurátora na hlavnom pojednávaní vo veci XT/XX/XXXX dňa 08.03.2018, kedy prokurátor navrhol uznať obžalovaného za vinného zo skutku uvedeného v obžalobe a s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť mu uložiť podmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici.
V tom istom spise bolo prečítané odvolanie prokurátora voči rozsudku z XXX.XX.XXXX. Na čl. XXX príslušného spisu je uvedené, že prokurátor berie podané odvolanie späť.

Bolo prečítané aj vydrenie manžela poškodenej Z. Q. zo spisu XT/XX/XXXX, z obsahu ktorého vyplynulo, že manžel poškodenej dáva za vinu žalobcovi a znalcovi, ktorý vypracoval znalecký posudok z oblasti psychiatrie v rámci trestného konania to, že jeho manželka napokon zomrela.

34. Na základe hore vykonaného dokazovania súd posúdil nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy ako opodstatnený čo do základu, avšak niečo do výšky žiadaného plnenia.

35. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zák. č. 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len Zákon č. 514/2003 Z. z.), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z. z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo v správnom konaní.

Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najneskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa ods. 3 cit. ustanovenia, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na písm. a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, písm. b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, písm. c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, písm. d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 18 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení

osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia, súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

36. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci v trestnom konaní a to zaplatenia nemajetkovej ujmy, lebo podľa žalobcu iba samotné konštatovanie porušenia práva a ospravedlnenie, nie je postačujúce.

Pred podaním žaloby žalobca požiadal žalovanú, v mene ktorej konala F. V. W., o predbežne prerokovanie nároku. Žalovaná v liste z 18.01.2022 konštatovala, že boli vydané nezákonné rozhodnutia a to uznesenie vyšetrovateľa R. G. XX.XX.XXXX a uznesenie S. V. V. z XX.XX.XXXX v časti vznesenia obvinenia a za tieto nezákonné rozhodnutia sa žalobcovi ospravedlnila. Nebolo tak pochybností, že za škodu zodpovedá F.J. V. W., ktorá koná v mene Slovenskej republiky. Táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná a je v súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. XCdo/XXX/XXXX z XX.XX.XXXX, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov W. Č.. X/XXXX.

37. Právne žalobca uplatnený nárok odôvodnil ustanovením § 3 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z., to znamená ako škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci nezákonným rozhodnutím. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobcovi bolo vznesené obvinenie a prokurátor podal obžalobu, pričom výsledkom trestného konania bola skutočnosť, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený a to rozsudkom Krajského súdu v Prešove.

Podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

38. Zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra súdov však dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť či nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Uvedené vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. XCdo/XXX/XXXX.

Obdobne Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí sp. zn. XMCdo/XX/XXXX z XX.XX.XXXX, ktoré bolo zverejnené v G. W. K. U. Y. W. X/XXXX uviedol, že v zmysle hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. To platí vtedy, ak sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným.

Aj Ústavný súd SR zhodne s judikatúrou súdov poukázal na to, že v materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. Ú. XXX/XXXX G. XX.XX.XXXX).

Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu v dôsledku čoho sa neposudzuje správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska toho, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto

konania. Teda prichádza do úvahy zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, lebo výsledkom trestného konania bolo oslobodenie žalobcu spod obžaloby.

39. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, je však potrebné hľadať nie len v čl. 46 ods. 3 Ú. W. U. Č.. XX R.. X J. G. V. U. W., ale aj vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahujú do základných práv jednotlivca. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo (rozhodnutie Ú. W. W. H.. Ú. XXX/XXXX a obdobne aj tam citované rozhodnutie Ú. W. Č. Y. sp. zn. II. Ú. XXX/XX U. H.. Ú. XXX/XX).

40. Žalovaná žiadala podanú žalobu zamietnuť z dôvodu, že sa žalobcovi písomne ospravedlnila za vydanie nezákonných rozhodnutí a teda samotné konštatovanie porušenia práva je dostatočným zadosťučinením, tak ako to vyplýva z § 17 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z.z.. Keďže žalobca považoval samotné ospravedlnenie za nedostačujúce a žiadal priznať nemajetkovú ujmu vo výške 25 000 eur, súd vykonal dokazovanie za účelom zistenia, či nárok žalobcu je opodstatnený, čo do základu (či stačí ospravedlnenie a teda konštatovanie porušenia práva) a čo vo výšky plnenia vzhľadom na uplatňovanú sumu 25 000 eur.

41. V zmysle ustanovenia § 17 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z.z., za splnenia zákonom predpísaných podmienok patrí poškodenému aj nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch a to za splnenia jediného predpokladu a to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktorú preto nemožno uspokojiť inak.

Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na dĺžku samotného trestného konania, trestný čin z ktorého bol žalobca obvinený, vzhľadom na hrozbu uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody a vzhľadom na ujmu v osobnom, rodinnom, pracovnom, citovom živote a vzhľadom na zhoršený zdravotný stav žalobcu.

42. Výška nemajetkovej ujmy sa určuje s prihliadnutím na

1. Osobu poškodeného, na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
2. Na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
3. Na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
4. Na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

43. Vo všeobecnosti pod nemajetkovou ujmou je možné s prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov rozumieť psychické útrapy, poníženie alebo inú citovú ujmu, ktorú poškodená osoba utrpela v dôsledku trestného stíhania. Právo domáhať sa takejto náhrady sa priznáva každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo ako dôsledok nesprávneho úradného postupu takéhoto orgánu.

44. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t. j. materiálnej satisfakcie) je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce subjektívne pocity žalobcu, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a podobne) vnímala ja každá iná fyzická osoba. Pokiaľ dôjde k neoprávnenému zásahu, má zásah závažné dôsledky vtedy, keď ním bola v značnej miere znížená dôstojnosť alebo vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti alebo do práva na súkromie, pričom tento negatívny následok nie je jediným právne akceptovateľným prejavom závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osoby na týchto chránených právach (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. XCo/XX/XXXX G. XX.XX.XXXX).

45. Výšku nemajetkovej ujmy súd určuje úvahou, avšak nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. svojvoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Výška nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia obete násilného trestného činu. Súd podanej žalobe aj v tejto časti vyhovel a to po vykonanom dokazovaní a uvážení všetky skutočnosti, ktoré odôvodňovali jej priznanie.

46. Pokiaľ ide o samotnú výšku nemajetkovej ujmy, súd vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 17 ods. 3 Zákona č. 514/2003 Z.z..

Podľa písm. a) tohto ustanovenia je potrebné prihliadnuť na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje.

Bolo preukázané, že v čase vznesenia obvinenia bol žalobca bezúhonnou osobou, pracoval na Q. Ú. B. Q. ako terénny pracovník. Bol ženatý. Z manželstva pochádzalo jedno dieťa a rodina žila v spoločnom dome s matkou žalobcu a jeho bratom.

Výsluchom svedka - švagra žalobcu bolo preukázané, že rodinné vzťahy boli veľmi dobré. Rodina žalobcu sa kontaktovala so svojimi príbuznými, s ktorými sa často navštevovala. Absolvovali spoločne rôzne oslavy, posedenia a podobne. Žalobca chodil často do lesa a v práci sa zúčastňoval mimopracovných aktivít. Podľa tvrdenia žalobcu bol zdravým mužom v strednom veku so štandardným rodinným životom a prácou na Q. Ú. B. Q., kde ho všetci poznali.

47. Podľa § 17 ods. 3 Zákona č. 514/2003 Z.z., písm. b) je potrebné prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo.

Súd považoval ujmu, ktorá žalobcovi vznikla v súvislosti so vznesením obvinenia a následný trestným konaním za závažnú, lebo žalobca bol obvinený a neskôr obžalovaný zo zločinu vydierania, ktorého sa mal dopustiť vo vzťahu k svojej tete. Za spáchanie uvedeného trestného činu mu mohol byť uložený trest odňatia slobody na dva roky až šesť rokov. Skutok mal byť spáchaný tým, že žalobca napísal svojej tete list, v ktorom uviedol, že má zámer vysporiadať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré by mali patriť do dedičstva po nebohom Q. O.. Žiadal, aby mu Z. Q. udelila súhlas s vydržaním novoobjavených pozemkov, v opačnom prípade podá na ňu trestné oznámenie za neoprávnené obohatenie sa. Aj keď R. V. Z. podalo návrh na zastavenie trestného stíhania lebo je neprípustné, keďže skutok, ktorý sa kladie za vinu nie je trestným činom, podal R. V. K. žalobcu obžalobu a žalobca bol dvakrát uznaný za vinného rozsudkom Okresného súdu Humenné. Až Krajský súd v Prešove žalobcu oslobodil spod obžaloby a to rozsudkom sp. zn. XTo/XX/XXXX z XX.XX.XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa XX.XX.XXXX. Už samotná dĺžka a priebeh celého trestného konania svedčia o tom, že ujma, ktorá vznikla žalobcovi v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia je závažná, lebo celé trestné konania trvalo takmer 6 rokov a žalobca bol počas tejto doby nútený zúčastňovať sa jednotlivých vyšetrovacích úkonov ako aj zúčastňovať sa trestných pojednávaní, vrátane odvolacích konaní. Okolnosťami, za ktorých došlo k vzniku ujmy boli také, že žalobca chcel vysporiadať majetkoprávne pozemky po prastarom otcovi a v tejto súvislosti napísal list svojej tete.

48. Podľa § 17 ods. 3 písm. c) Zákona č. 514/2003 Z.z., sa prihliada na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote.

Samotnou výpoveďou žalobcu ako aj výpoveďou svedka bolo preukázané, že následkom vznesenia obvinenia došlo k zhoršeniu rodinných vzťahov, či už v najbližšej alebo širšej rodine žalobcu. Tým, že poškodenou a oznamovateľkou trestného činu bola teta žalobcu, došlo k absolútnemu rozvratu rodinných vzťahov medzi žalobcom a rodinou jeho otca. Vzhľadom na vznesenie obvinenia sa prestal žalobca s rodinou svojej tety absolútne kontaktovať a aj po oslobodení spod obžaloby sa vzťahy upravili len čiastočne s niektorými rodinnými príslušníkmi. Samotná teta žalobcu v priebehu trestného konania zomrela a jej manžel síce nepriamo, ale v liste zaslanom Krajskému súdu označil žalobcu za jedného z tých, ktorí spôsobili smrť jeho manželky. Žalobca sa absolútne nekontaktuje so svojimi sesternicami (dcérami tety), s ktorými mal predtým štandardné rodinné vzťahy.

K zhoršeniu situácie došlo aj v samotnej rodine žalobcu, lebo uviedol, že s manželkou sa často hádali z dôvodu, že mu vyčítala to, že sa pokúšal majetkoprávne vysporiadať pozemky a následkom bolo jeho

trestné stíhanie. Aj svedok - švagor žalobcu vypovedal o tom, že vzťahy v najbližšej rodine sa narušili. Žalobca sa prestal stretávať aj s ním a jeho manželkou. Dokonca došlo k tomu, že manželka samotného žalobcu tragicky zomrela v priebehu trestného konania a žalobca nepochybuje o tom, že k jej rozhodnutiu vziať si život prispelo aj jeho trestné stíhanie. Rovnako tak matka žalobcu veľmi zle znášala celú situáciu vzťahom na skutočnosť, že žili v jednom rodinnom dome a o všetkých udalostiach bola informovaná.

Vznesením obvinenia a začatím trestného stíhania došlo k závažnej ujmy aj v oblasti zdravia žalobcu, lebo sa zhoršil jeho zdravotný stav natoľko, že je odkázaný na sústavnú medikamentóznu liečbu. Pred vznesením obvinenia bol mužom v strednom veku bez akýchkoľvek závažných zdravotných problémov. Teraz má diagnostikovanú hypertenziu, diabetes a zhrubnutú ľavú stenu srdca. Podľa vyjadrenia lekárov ide o ochorenia, ktoré boli spôsobené dlhodobou stresovou situáciou v živote žalobcu. Žalobca sa síce nepodrobil psychologickej alebo psychiatrickej liečbe, ale konzultoval svoj stav s psychologičkou na pracovisku.

Jedným z následkov vznesenia obvinenia bolo aj presvedčenie o tom, že v prípade ak by bol uznaný za vinného hrozila by mu strata zamestnania. Nebol síce zamestnancom v štátnozamestnaneckom pomere, ale podľa jeho názoru by nemohol naďalej ako právoplatne odsúdený pracovať ako terénny sociálny pracovník s marginalizovanou skupinou ľudí. Tým že boli žiadané dvakrát správy o jeho povesti, došlo k rozšíreniu informácie o jeho trestnom stíhaní, nie len na Mestskom úrade, kde pracoval, ale aj na Q. V. B. Q. odkiaľ bola žiadaná správa.

Žalobca celý proces trestného stíhania vnímal ako neštandardný a účelový a po dvojnásobnom odsúdení Okresným súdom mal pochybnosť o tom, či preukáže svoju nevinu a dosiahne oslobodenie spod obžaloby. Niet pochybnosti o tom, že celá situácia naňho pôsobila mimoriadne stresujúce s následkami v každej oblasti jeho súkromného života. Každý kto by sa ocitol v rovnakej situácii by musel vzniknutú ujmu považovať za závažnú, lebo vznesenie obvinenia zmenilo žalobcovi život a to v každej oblasti.

49. Podľa § 17 ods. 3 písm. d) Zákona č. 514/2003 Z.z., je potrebné prihliadnuť aj na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že dôsledkom vedeného trestného konania sa žalobcov spoločenský život takmer ukončil. Svedok - jeho spolupracovník vypovedal, že aj keď sa zúčastňoval spoločenských akcii a posedení v mimopracovnom živote, tak to bolo len na silu. Nezabával sa, neodreagoval sa a nebol dobre naladený. Naopak došlo k zmene jeho správania, lebo bol až apatický a odzrkadľovalo sa to aj v jeho pracovných výkonoch. Samotný žalobca uviedol, že keď pozval na oslavu životného jubilea, viacerí jeho priatelia sa ospravedlnili a neprišli a napokon ani oni jeho na obdobné oslavy nepozývali. Žalobca prestal chodiť do lesa, lebo poľovníci vedeli o tom, že nemá zbrojný preukaz a je voči nemu vedené trestné stíhanie.

Žalobca predložil do konania aj rozhodnutie správneho orgánu o tom, že bolo prerušené konanie o vydanie zbrojného preukazu a teda nemohol vykonávať ani právo poľovníctva, pričom nebol prijatý ani za člena Poľovníckeho združenia.
Žaloba uviedol, že žije v malom meste, kde sa ľudia vzájomne poznajú a kde bola rozšírená informácia o tom, že je trestne stíhaní dôsledkom čoho sa ho začali viacerí ľudia strániť, respektíve sa k nemu nesprávali už tak kolegiálne alebo priateľsky ako predtým. Bolo mu nepríjemne, že sa o ňom rozpráva a aj preto sa prestal zúčastňovať spoločenských udalostí. Uviedol, že jeho spoločenský život sa vlastne skončil, lebo nebol už volaný na žiadne plesy, oslavy, rodinné posedenia a podobne.

50. Zohľadňujúc všetky hore uvedené argumenty súd podanej žalobe vyhovel čiastočne a priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur, lebo ju považoval za primeranú okolnostiam, za ktorých obvinenie bolo vznesené a následkom, ktoré táto skutočnosť vyvolala a najmä výsledku, ktorým bolo oslobodenie žalobcu spod obžaloby, avšak až po 6 rokoch tvrdenia trestného stíhania.

Keďže žalobca žiadal priznať nemajetkovú ujmu vo výške 25 000 eur, súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

51. Žalobca žiadal priznať aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne a to zo sumy 25 000 eur od 22.07.2022 do zaplatenia.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania.

Podľa § 16 ods. 4 Zákona č. 514/2003 Z.z., lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najneskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia skôr.

Žalovaná neuspokojila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá v predbežnom prerokovaní bola vyčíslená na sumu 25 000 eur s odôvodením, že považuje ospravedlnenie za dostatočnú formu odškodnenia.

Výška nemajetkovej ujmy tak závisela od rozhodnutia súdu a teda až právoplatným rozsudkom sa žalovaná dozvie v akej výške má žalobcovi nemajetkovú ujmu zaplatiť. S plnením nemajetkovej ujmy sa tak nemohla dostať do omeškania a preto súd žalobcovi nárok na úrok z omeškania z uplatnenej sumy nepriznal a v tejto časti žalobu zamietol.

52. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Súd žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, lebo pri rozhodovaní o náhrade trov konania v prípade, kedy výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo znaleckého dokazovania, je podstatný úspech, čo do samotného nároku. Samotná výška nároku je pri posudzovaní úspechu vo veci až druhoradá. Žalobca bola podaná dôvodne a žalobca čo do základu bol v celom rozsahu úspešný, pričom úvaha súdu o tom, že sa z jeho nárokom v celom rozsahu nestotožnil mu nemôže byť na ťarchu. Pri sporoch, pri ktorých je náhrada nemajetkovej ujmy základom je podstatné to, že do práv žalujúcej strany bolo zasiahnuté a samotná výška nemajetkovej ujmy je až nadväzujúca, druhoradá. Na základe toho princípu súd priznal žalobcovi náhradu trov konania z prisúdenej sumy v celom rozsahu s tým, že o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.